

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Short Parkinson's Evaluation Scale - Scales for Outcomes in Parkinson's disease (SPES-SCOPA)

Augustus 2014

Review: 1 de Rooy M
Smeets W
2 Jungen MJH
Invoer: Bokhorst ML

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Zenuwstelsel en zintuigen Parkinson
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mentale functies, Mobiliteit/bewegen, Activiteiten, Overig, ongespecificeerd

- *Korte beschrijving* → De SPES-SCOPA vormt een simpele, snel uitvoerbare en gebruiksvriendelijke scoringsschaal voor de evaluatie van Parkinson. Zij is een aangepaste versie van de SPES en is opgenomen als onderdeel van de Scales for Outcomes in Parkinson's Disease (SCOPA). Zij bestaat uit 21 items die zijn verdeeld over drie subcategorieën: motorische evaluatie, ADL en motorische complicaties.¹⁻³
- *Doelgroep* → Parkinson patiënten¹
- *Auteur:*
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Rabey JM, et al. (1997)¹
 - ✓ *Nederlandse versie* → Marinus J, et al. (2004)³

2 Doel van het meetinstrument

- Evaluatief / effectiviteit¹

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Observatielijst¹
 - *Opbouw* → SPES-SCOPA: deze aangepaste vragenlijst bestaat uit 21 items en heeft een andere indeling in subcategorieën ten opzichte van de originele SPES^{2,3}:
 - A Motorische evaluatie (10 items)
 - B ADL (7 items)
 - C Motorische complicaties (4 items)
- Originele SPES: totaal 24 items, subcategorieën:
1. mentale functies (3 items)
 2. ADL (8 items)
 3. motorische evaluatie (8 items)
 4. complicaties van de therapie (5 items)¹
- *Invulinstructie* → gesloten vragen in te vullen door de therapeut¹
 - *Meetniveau* → per item: wijze score (0-3) waarbij 0= normaal en 3= ernstig; meetniveau ordinaal¹
 - *Meetniveau* → totaalscore: wijze score (0-66); meetniveau ordinaal¹

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → SPES-SCOPA (o.a. Engels, Nederlands) verkrijgbaar via:⁴
<http://www.scopa-propark.eu/index.php?page=1&navRight=3&doc=3&group=Yes&taal=eng&language=eng&show=yes>
Originele SPES (Engels) verkrijgbaar via artikel:
Evaluation of the Short Parkinson's Evaluation Scale: a new friendly scale for the evaluation of Parkinson's disease in clinical drug trials¹.
De SPES staat als bijlage in dit artikel.
- *Geschatte kosten* → SPES-SCOPA: gratis
Originele SPES: kosten voor het opvragen van het betreffende artikel
- *Copyright* → ja

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende review:

SPES

- Ramaker C, Marinus J, Stiggelbout AM, van Hilten J. Systematic evaluation of rating scales for impairment and disability in Parkinson's disease. 2002⁵

Verdere gegevens over de methodologische kwaliteit vindt u ook in:

SPES

- Martignoni E, Franchignoni F, Pasetti C, Ferriero G, Picco D. Psychometric properties of the Unified Parkinson's Disease Rating Scale and the Short Parkinson's Evaluation Scale. 2003⁶

SPES-SCOPA

- Marinus J, Visser M, Stiggelbout AM, Rabey JM, Martínez-Martín P, Bonuccelli U, et al. A short scale for the assessment of motor impairments and disabilities in Parkinson's disease: the SPES/SCOPA. 2004³
- Buck PO, Conner JB, Castelli-Haley J, Wilson RE, Seeberger LC. Investigation of the psychometric properties of the short parkinson's evaluation scale/scales for outcomes in parkinson's disease (SPES/SCOPA). 2011⁷

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Engels¹, Nederlands⁴ en enkele andere talen⁴
- *Benodigheden* → invulformulier¹
- *Randvoorwaarden* → therapeut vult de vragen in¹
- *Benodigde tijd* → ongeveer 7 tot 10 minuten^{1,2}
- *Gebruikershandleiding* → nee¹

7 *Normgegevens*

8 *Overige gegevens*

- SCOPA (Scales for Outcomes in Parkinson's Disease) is opgezet vanuit een groot onderzoeksproject door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek die zich bezig houdt met onderzoek naar de ziekte van Parkinson.^{1,8}
- De auteurs Verbaan et al. (2010) ontwikkelden een conversiemodel om de uitkomsten van de MDS-UPDRS te kunnen vergelijken met de uitkomsten van de SPES-SCOPA.⁹
- De SCOPA schalen zijn zodoende ontwikkeld dat zij voldoen aan drie eisen: ze zijn kort, handig en self-administered of samen met de therapeut in te vullen waarbij geen veeleisende training nodig is.¹⁰
- Binnen de SCOPA schalen wordt de SPES ook genoemd als SCOPA-Motor schaal.¹¹

9 *Literatuurlijst*

1. Rabey JM, Bass H, Bonuccelli U, Brooks D, Klotz P, Korczyn AD, et al. Evaluation of the Short Parkinson's Evaluation Scale: a new friendly scale for the evaluation of Parkinson's disease in clinical drug trials. *Clinical neuropharmacology*. 1997 Aug;20(4):322-337.
2. SPES-SCOPA. Short Parkinson's Evaluation Scale (SPES)-Scales for Outcomes in Parkinson's Disease (SCOPA). Available from: <http://www.scopa-propark.eu/index.php?page=1&nav=1&navRight=3&doc=31&language=eng&taal=eng&docName=SPES-SCOPA.pdf&groupName=SPES-SCOPA> [Geraadpleegd 2014 mei 21].
3. Marinus J, Visser M, Stiggelbout AM, Rabey JM, Martínez-Martín P, Bonuccelli U, et al. A short scale for the assessment of motor impairments and disabilities in Parkinson's disease: the SPES/SCOPA. *Journal of neurology, neurosurgery, and psychiatry*. 2004 Mar;75(3):388-95.
4. SPES-SCOPA Engelse versie. Available from: <http://www.scopa-propark.eu/index.php?page=1&navRight=3&doc=3&group=Yes&taal=eng&language=eng&show=yes> [Geraadpleegd 2014 mei 21].

5. Ramaker C, Marinus J, Stiggelbout AM, van Hilten J. Systematic evaluation of rating scales for impairment and disability in Parkinson's disease. *Movement disorders*. 2002 Sep;17(5):867-876.
6. Martignoni E, Franchignoni F, Pasetti C, Ferriero G, Picco D. Psychometric properties of the Unified Parkinson's Disease Rating Scale and the Short Parkinson's Evaluation Scale. *Neurological sciences*. 2003 Oct;24(3):190-191.
7. Buck PO, Conner JB, Castelli-Haley J, Wilson RE, Seeberger LC. Investigation of the psychometric properties of the short parkinson's evaluation scale/scales for outcomes in parkinson's disease (SPES/SCOPA). *Value in health*. 2011;14:3:A208.
8. Marinus J, Visser M, Stiggelbout AM, Rabey JM, Martínez-Martín P, Bonuccelli U, Kraus PH, van Hilten JJ. A short scale for the assessment of motor impairments and disabilities in Parkinson's disease: the SPES/SCOPA. *Journal of neurology, neurosurgery, and psychiatry*. 2004 Mar;75(3):388-95.
9. Verbaan D, van Rooden SM, Benit CP, van Zwet EW, Marinus J, van Hilten JJ. SPES/SCOPA and MDS-UPDRS: formulas for converting scores of two motor scales in Parkinson's disease. *Parkinsonism & related disorders*. 2011 Sep;17(8):632-634.
10. Buck PO, Trautman H, Clark J. Scales for assessing nonmotor symptom severity changes in Parkinson's disease patients with symptom fluctuations. *International journal of neuroscience*. 2010 Aug;120(8):523-530.
11. Martinez-Martin P. Instruments for holistic assessment of Parkinson's disease. *Journal of neural transmission*. 2013 Apr;120(4):559-564.